

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ – BOOK REVIEWS

📖 **B. Μπρίνια: «Management Εκπαιδευτικών Μονάδων & Εκπαίδευσης»**, Αθήνα: Εκδ. Σταμούλη, 2008, σσ. 389

Η εκπαίδευση αποτελεί σήμερα το πιο σημαντικό ζήτημα για τη χώρα μας. Ο ισχυρισμός αυτός εκ πρώτης όψεως πιθανώς να μοιάζει υπερβολικός. Όμως η εκπαίδευση αποτελεί πλέον στη σημερινή πραγματικότητα αναγκαία προϋπόθεση για την κοινωνική και πολιτισμική μας ανάπτυξη καθώς και για την ουσιαστική μας συμμετοχή στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι. Η εκπαίδευση είναι αυτή που καλλιεργεί στον πολίτη την πίστη του στις διαχρονικές αξίες και την πνευματική του χειραφέτηση.

Χωρίς αποτελεσματική και ποιοτική εκπαίδευση η Ελλάδα δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τα εντεινόμενα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα. Επιπρόσθετα, στις παρούσες συνθήκες που χαρακτηρίζονται από ένα πολύπλοκο, αβέβαιο, ανταγωνιστικό και παγκόσμιο περιβάλλον, η εφαρμογή των αρχών του management στο εκπαιδευτικό μας σύστημα αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την δυναμική παρουσία της Ελλάδας στο πλαίσιο των διαφαινόμενων ευρωπαϊκών και παγκόσμιων εξελίξεων. Έτσι η αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού μας συστήματος αναδεικνύεται σήμερα πρωταρχικό μέλημα για την Πολιτεία.

Δυστυχώς όμως παρά την επιτακτική ανάγκη που έχει η χώρα μας για ανάπτυξη και πνευματική ανάταση, μέσω της Παιδείας, είναι αρκετά χρόνια που η Ελληνική εκπαίδευση εμφανίζει έλλειψη δυναμισμού. Το πρόβλημα της χαμηλής ποιότητας της Ελληνικής εκπαίδευσης είναι αναμφίβολα πολύ σημαντικό και η επίλυσή του αποτελεί τη μεγαλύτερη πρόκληση για τις πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις του τόπου μας. Ορισμένα σημαντικά προβλήματα που ταλανίζουν το σημερινό μας εκπαιδευτικό σύστημα είναι η έλλειψη παιδαγωγικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών, η άγνοια χρήσης των Νέων Τεχνολογιών από το εκπαιδευτικό προσωπικό και η έλλειψη διοικητικών ικανοτήτων των ιθυνόντων της εκπαίδευσης. Πολλά λειτουργικά προβλήματα των εκπαιδευτικών μονάδων, οφείλονται στο ότι η διοίκηση ασκεί τα καθήκοντά της με εμπειρικό τρόπο, ακολουθώντας τυφλά τις διδακτικές πρακτικές του παρελθόντος. Παράλληλα, η γνώση και η μάθηση που παράγεται στα σχολεία είναι αποσπασματική, κατακερματισμένη με εργαλειώδη χαρακτήρα αφού οι

μαθητές περιορίζονται αποκλειστικά στην εκμάθηση της εξεταστέας ύλης, με απώτερο στόχο να περάσουν στα ΑΕΙ και ΑΤΕΙ.

Το αποτέλεσμα είναι οι Έλληνες μαθητές να παρουσιάζουν αδυναμία στο να συντάξουν προφορικά μια ολοκληρωμένη φράση, να αποτυπώσουν περιληπτικά το κεντρικό νόημα ενός κειμένου που διάβασαν και να υπολογίσουν απλές αριθμητικές πράξεις με το μυαλό τους. Γενικότερα, ο τρόπος που έχει δομηθεί το σημερινό εκπαιδευτικό μας σύστημα και με τα προβλήματα που το επιβαρύνουν, συντελούν στην αποδυνάμωση της δημιουργικής ικανότητας και της κριτικής σκέψης των μαθητών.

Είναι αναμφίβολο ότι η επιτυχής αντιμετώπιση των προβλημάτων στην εκπαίδευση, προϋποθέτει πρώτα την κατανόηση των αιτίων τους και στη συνέχεια τη διαμόρφωση των κατάλληλων λύσεων. Και τα δύο, όμως, απαιτούν σοβαρή μελέτη και προβληματισμό για να έχουμε εύστοχους χειρισμούς. Το μόνο σίγουρο είναι ότι η αποτελεσματική λειτουργία των σύγχρονων εκπαιδευτικών μονάδων είναι άρρηκτα συνυφασμένη με την αποτελεσματική επίσημη της Οργάνωσης και Διοίκησης.

Στην κατεύθυνση αυτή η κ. Μπρίνια με το σύγγραμμά της, καταφέρει να καλύψει διεξοδικά σύγχρονες προσεγγίσεις της επιστήμης του management και να τις μεταφέρει επιτυχημένα στην εκπαίδευση όπως π.χ. την ηγεσία, τη διαχείριση κρίσεων, τη διοίκηση ανθρώπινων πόρων, τη συναισθηματική νοημοσύνη, τη διοίκηση αλλαγών, την κοινωνική ευθύνη, τη διαχείριση ποιότητας κ.λ.π. Η πολυδιάστατη αυτή αντιμετώπιση αποτελεί μια σημαντική αρχή για την σημερινή εκπαιδευτική μας πραγματικότητα.

Για παράδειγμα, κατά τη συγγραφέα, η είσοδος του management στην εκπαίδευση είναι ένα αναγκαίο και πολύ σημαντικό βήμα στο πλαίσιο μιας σύγχρονης εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης αλλά δεν αποτελεί πανάκεια. Εκείνο το στοιχείο που θα προσδώσει μια υπεραξία στη διοίκηση των εκπαιδευτικών μονάδων είναι η υιοθέτηση μιας ηγετικής φυσιογνωμίας από τα διοικητικά στελέχη τα οποία έχοντας στις φαρέτρες τους τις αρχές του management θα είναι ικανοί να προσφέρουν αποτελεσματικές λύσεις στα χρόνια προβλήματα της Ελληνικής εκπαίδευσης.

Το συγκεκριμένο σύγγραμμα, γενικότερα προτάσσει σειρά από κατευθυντήριες γραμμές που θα μπορούσαν να λάβουν οι ιθύνοντες για να εκσυγχρονιστεί το Ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Κύρια συνισταμένη όλων αυτών των προτάσεων είναι η διασφάλιση της ποιότητας στην Εκπαίδευση, με βασικούς άξονες αναφοράς α) τη δημιουργία ευέλικτων εκπαιδευτικών δομών,

ικανών να επιδέχονται συνεχείς αλλαγές και β) την εγκαθίδρυση μηχανισμών και διαδικασιών συνεχούς ελέγχου και αξιολόγησης της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Το σύγγραμμα αυτό κατά την προσωπική μου άποψη θα καλύψει ένα σημαντικό κενό στην Ελληνική βιβλιογραφία όσον αφορά το management της εκπαίδευσης. Το πλεονέκτημα του βιβλίου είναι ότι συνδυάζει τη θεωρητική επεξεργασία των βασικών θεμάτων του επιστημονικού management και του τρόπου εφαρμογής τους στην εκπαίδευση (όχι μόνο «know» αλλά και «how»). Ο κάθε αναγνώστης έχει τη δυνατότητα να εντοπίσει το πώς μπορούν να εφαρμοστούν οι πιο σημαντικές διοικητικές λειτουργίες του Προγραμματισμού, της Οργάνωσης, της Διεύθυνσης, του Ελέγχου και της Λήψης Αποφάσεων, στο πλαίσιο ενός εκπαιδευτικού οργανισμού.

Σε σχέση με τη χρησιμότητα του βιβλίου, έχω την πεποίθηση ότι θα αποτελέσει ένα πολύτιμο βοήθημα για όλους εκείνους που ενδιαφέρονται για την οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης στην Ελλάδα και ειδικότερα για όσους έχουν διοικητική ευθύνη και εξουσία σε οποιαδήποτε ιεραρχική βαθμίδα του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Επιπλέον, θα λειτουργήσει και ως ένα διδακτικό εγχειρίδιο για τους φοιτητές προπτυχιακού και μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών στην Εκπαίδευση και στην Παιδαγωγική Επιστήμη. Πιστεύω ότι το βιβλίο της κ. Βασιλικής Μπρίνια θα συμβάλλει ουσιαστικά τόσο στη μάθηση όσο και στη διδασκαλία του management της εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Ο μετασχηματισμός της σύγχρονης κοινωνίας σε Κοινωνία της Γνώσης διαμορφώνει νέα δεδομένα στον χώρο της Εκπαίδευσης, που καλείται να ευθυγραμμιστεί με τις απαιτήσεις των καιρών και με τις ραγδαίες κοινωνικοοικονομικές αλλαγές που βιώνουμε τα τελευταία έτη. Το μέλλον προβλέπεται να εξαρτάται από τον παράγοντα «γνώση» και κατά συνέπεια, από τους θεσμούς που διαμορφώνουν το πλαίσιο απόκτησης της.

Επίσης βέβαιο είναι ότι στην εποχή μας τα εκπαιδευτικά προβλήματα απαιτούν συνολικότερες και συνθετότερες προσεγγίσεις, γεγονός που επιβάλλει τη ριζική αλλαγή καθιερωμένων αντιλήψεων, μεθόδων και διαδικασιών, ακόμη και σε θεμελιώδη ζητήματα.

Σύμφωνα, με το ευρωπαϊκό αναπτυξιακό πρόγραμμα που αφορά την Ελλάδα, με χρονικό ορίζοντα την περίοδο 2007-13, η πολιτική αναζήτηση μιας καλύτερης ποιότητας ζωής για το κοινωνικό σύνολο, εδράζεται στο τετράπτυχο ανάπτυξη - ανταγωνιστικότητα - εκπαίδευση - απασχόληση και έχει ως

βασική προϋπόθεση την Παιδεία, δηλαδή την παροχή αγωγής και γνώσης σε όλους

Ας ευχηθούμε η προσπάθεια για την υιοθέτηση των επιστημονικών αρχών του management από το εκπαιδευτικό μας σύστημα που αποτελεί άμεση προτεραιότητα για τον τόπο, να συνεχιστεί στο υψηλό επιστημονικό επίπεδο που χαρακτηρίζει το παρόν σύγγραμμα της κ. Βασιλικής Μπρίνια. Η καθιέρωση ενός τέτοιου επιπέδου προβληματισμού σε ένα τόσο καυτό πρόβλημα όπως αυτό της οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης στον τόπο μας θα ήταν ίσως η πιο ουσιαστική προσφορά και τελική δικαίωση της προσπάθειας της κ. Βασιλικής Μπρίνια.

Γιάννης Α. Πολλάλης

*Καθηγητής Επιχειρησιακής Στρατηγικής & Πολιτικής
Πανεπιστημίου Πειραιώς
Διευθυντής Μεταπτυχιακού Προγράμματος
M.Sc. Economic & Business Strategy*